

"TĖVYNĖ"

Išleidžiama Susivienijimo
Lietuvių Amerikoje kas
penkadienis.

V. K. Račkauskas
Redaktorius (Editor).

Prenumerata metams:

Suvienyose Valstijose \$1.00
Kitose viešpatystėse \$2.00

Kreipiantys su visokiais rei-
kalais adresuokite.

"TĖVYNĖ"

307 W. 30-th Str.
NEW YORK, N. Y.

"TĖVYNĖ"

Published every Friday by
Lithuanian Alliance of
America

At 307 W. 30-th Str.
New York, N. Y.

A. B. Strimaitis Sec'y
& Business Manager.

Yearly subscription rates:

In the United States \$1.00
To Foreign Countries \$2.00

All communications should
be addressed:

"TĖVYNĖ"

307 W. 30-th Str.
NEW YORK, N. Y.

Tel. Chelsea 5152.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS.

No. 52

New York, 27 d. Gruodžio (December) 1912.

Entered as second class matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3 1875.

Vol. V.

NAUJŲ METŲ SULAUKUS.

Senovėje, kuomet žmonės vieni kitų saugojosi ir bijojosi, buta, žinoma, savotiškų linkėjimų. Labai gal buti, kad priešistoriškai žmogus, linkėdamas savo draugui ar broliui, sakydavo:

— Linkiu tau, kad tu nesusitikum su kitu žmogumi!

Arba:

— Linkiu tau pasekmingai ginti savo urvą nuo meškų! — Ir tam panašiai.

Laikams bėgant, keitėsi žmonių gyvenimo sąlygos. Iš blogų ėjo geryn. Ton geron pusėn linko ačiu didelėms žmonių kovoms ir aukoms. Tasai keitimosi ėjo išlenkto, ėjo ilgus šimtmečius iki pasiekė tai laipsnį, ant kurio mes šiandien esame.

Atsimainant gyvenimo sąlygas, atsimaino pažvalgos į gyvenimą, atsimaino ir mūsų linkėjimai.

Šiandien mūsų linkėjimai nešioja taip saktų kultūrišką spalvą. Dabar mes linkime vieni kitam laimės, pasisekimo gyvenime, ir įvairių gerybių; to viso linkėdami, turime omenyje kitką, negu turėjo pirmieji žmonės, bet visgi kalbame apie kovą su gyvenimo aplinkybėmis ir apie laimėjimą.

Mes, suteikdami savo artimiesiems linkėjimus, geidžiame, kad tie mūsų artimieji pasekmingai pergalėtų nelemtas gyvenimo aplinkybes, pasigaminę kadir šio-kią-tokią gerovę, turėtų daugiau dvasiškos spėkos gyvenimo smugiams pakelti su kantrybe.

Kiekvienas žmogus yra savo rūšies kankinys. Kaip nerasi medžio, kurio negriaunėtų kirminas, taip nerasi žmogaus, kurs neturėtų savo kryžiaus. Tad ir mes privalome vieni kitiems linkėti, kad mūsų artimiesiems būtų lengviau savo kryžiai pakelti, kad jie turėtų daugiau spėkų kovoti su gyvenimu ir toje kovoje laimėti, kad, pagaliau, jie galėtų pažinti tų savo kryžių ir kovos priežasčių ir prasnę. Pažinimas tų dalykų suteikia žmogui nusiramimą, ir sudrunkina jo dvasią.

To tatau mes ir linkime gerbiams, „Tėvynės“ bendradarbiams, skaitytojams ir SLA. nariams.

„Tėvynės“ Redakcija.

GYVASAI REIKALAS.

Prakilnumas.

Prakilnumas visais amžiais pas visas augštesnes tautas buvo ir yra daugiausia ir širdingiausia gerbiama.

Prakilnumas išaugština žmogų. Prakilnumas išaugština tautą.

Prakilnumas sujudina, patraukia prie veiksmo, prie gero, gra-

žaus ir švento veiksmo.

Kur yra prakilnių žmonių, ten visų sugyvenimas malonesnis, ten blogybė negali tiek įsiviešpatuoti.

Prakilnus žmogaus darbas sujudina ir labiausia užkietėjusias širdis.

Pas anglų tautos žmones yra prakilnus paprotys: kada laivas skęsta, to laivo kapitonas turi gėlėt keliautojus, bet pats turi skęsti su laivu. Jis negali mesti savo pareigų iki mirsiant ir mirdamas. Visi buvom labiausia sugriaužindami, kada skaitėm keli mėnesiai atgal, kaip skendo laivas *Titanic*, kaip vyrai užleido vietas moterims išsigelbėti ir kaip nuskendo to laivo kapitonas Smith'as. Tai buvo didelis prakilnumo pavyzdys, tai buvo ištisas prakilnumas.

Gary, Ind. mieste neseniai vienas vaikinys atidavė savo koją nupjaut, kad išgelbėtų gyvastį merginai, kurios jis niekad nepažinojo. Merginai tapo sugražinta gyvastis, bet vaikinys su nupjauta koja mirė. Kada tą vaikiną laidojo, visas Gary's miestas išėjo jo palydėti, ir iš daugelio kitų miestų ir miestelių suvažiuo didžiausia žmonių minia. Visa ta minia verkė, visa ta minia laidojo jį kaip tarytum kiekvieno jis būvęs buvęs mylimiausias brolis!

Kaip nuo to geresni visi žmonės pasidarė!

Kuo dažniau kur didžio prakilnumo pavyzdžiai galima matyti, tuo ten geresni žmonės, tuo ten geresnis gyvenimas, tuo ten daugiau žmoniškumo visuose smulkiuose gyvenimo apsiuokimuose.

Ir mes lietuviai, kitą syk buvome prakilnus! Tai buvo labai senai... Nuo to laiko mes nupuolėme, žemai nupuolėme... Ir šiandien pas mus prakilnumas tarytum dingęs...

Bet mes sakome, kad mes atgimstam, norime augščiau iškilti. Žinoma, mes turime augščiau iškilti! Ir mes iškilsime! **Bet neužmirškime: — pirma viso ko kito turime atgaivinti savyje prakilnumą.**

Bukime prakilnus!

Bukime prakilnus kiekviename savo žingsnyje! Bukime prakilnus pirmiausia savo namie, bukime prakilnus savo pasielgimuose su savo artimaisiais, savo broliais ir seserimis! Bukime prakilnus svetur, su pažystamais ir nepažystamais! Bukime prakilnus draugijoje, kurioj esame! Bukime prakilnus visuomenėje, kurioj veikiam!

Bukime prakilnus savo tautoj! Bukime prakilnus sviete!

Pirmiausia ir svarbiausia žmogaus Tiesų yra tiesa gyventi.

Augščiausia teisybė tauta, augščiausia išmintij ir doroj tauta yra ta tauta, kuri labiausia brangina žmogaus gyvastį ir kuo daugiausia ją apsaugo.

Galima sutikti žmonių, neturinčių nei šeimos nei giminių,

kuriais rupinties jie skaitytų savo pareigą. Tokie žmonės dažniausia atsisako apsidrausti ant didesnės sumos: kam, sako, aš pinigų paliksiu? Bet juk kiekvienas žmogus, ar su šeima ar be šeimos, yra visuomenės ir savo tautos sąnarys. Jaigu jis jau neturi tokių giminių, kuriems norėtų pinigų palikti, jis turi tokių visuomenės ar tautos įstaigų, kurioms gali užrašyti savo apdraudą. Prakilnus budamas, jis gali užrašyti ją ar Mokslo Draugijai, ar mokyklų įsteigimui, ar kokiui stipendijai, ar daugeliui kitų dalykų, kuriuos mato naudingais ir išganingais savo tautai esant. Šitaip užrašęs savo apdraudą žmogus, dar gyvas budamas, pastato sau nenykstamąjį paminklą ir parodo save esantį tikro progreso vykdytoju.

Jaigu Nojus nebutų pasistatęs savo arkos, kas būtų atsitiškę su jo šeima, tvanui užėjus? O jaigu tu, Petrai, nepaimsi apdraudos ketvirtame Susivienijimo skyriuje, kas bus su tavo šeima, tau mirus? Pasistatydink arką! Pasiink Susivienijimo devinto skyriaus liudyjimą! Tas liudyjimas šiandien yra žmonių išsigelbėjimo arka.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje nėra priimami žmonės, kurie turi albumino ir cukraus savo šlapime, nes tokių žmonių dienos suskaičytos. (Kas yra albuminas ir cukrus ir koks tai pavojus yra žmogui, kada jie atsiranda šlapime, pasisklausyk apie tai Sveikatos skyriaus vedėjo.) Tu, priešlaui, gal dar neturi albumino ir cukraus, tai dar esi laimingas, dar gali įsirašyti Susivienijimui. O aš pažįstu keletą žmonių, kurie to pavojaus susilaukė, ir negali būti priimami nei į vieną apdraudos draugiją. Metai atgal jie dar tų ligos apraiškų neturėjo, bet, deja, jie tąsyk nenorėjo įsirašyti Susivienijimui ir nemanė apsidrausti. Dabar jau norėtų, bet pervėlu.

Sąnariui:

Ar atvedei savo draugą pereitanti kuopos susirinkimui, ar išpildė savo pareigą?

Peržvalga

Paaiškėjo, „Lietuva“ (N51) praneša, jog „Zajavlienija“, siųstą Suvalkų gubernatoriui apie kun. Tumą ir Olševskį, rašė Juozas Konkol, Konkolauskas, narys 34-os LSS. kuopos, gyvenęs dabar Waterburyje, Conn.

Jaunimas ir ištivirkimas. „Lietuvos Ukininko“ pride, „Jaunime“ N12 talpo straipsnis „Knygomis ar ryškėmis“, kuriame kalbama apie mūsų jaunimo ištivirkimą. Rašoma:

„Jaunimo“ redakcija užvis daug gauna žinių apie blogus jaunųjų darbus. Girtuokliavimas — muštinės, paleistuvavimas — štai kokie jų darbai“.

„Kas gi kaltas, kas pagimdė tą jaunimo ištivirkimą? Atsakau: karčiama.“

„Karčiama pas mus vienintelė žmonėms pasilinksminimo vieta. Valdžia jokių draugijų neleidžia. Karčiama kelio galas; degtinė visų norų galas!“

Kokios to piktose pasekmės — pasakoma toliau:

„Girti budami papratę mušties ir kolioties, tą patį daro ir išipagirioje. Jiems viskas galima: galima švaistyties su popirosais prie šieno, galima rusiškai išsikolioti; galima nueiti nekviestam svečiuosna ir ten skandalą pakelti, galima nusikirsti patikusių medelių svetimam miške ar pakeliui užsodinti, galima ir senus tėvus primušti...“

„Nerasite nei vieno ištivirkėlio, kurs nebutų girtuoklis, lygiai nėra ir girtuoklio, kurs nebutų ištivirkėlis...“

Tikrai liudnas paveikslas! Prie pabaigos kviečiama jaunimas pradėti padoresnį gyvenimą ir sakoma:

„Kiek dabar yra monopolijų, smulklių, aludžių, tiek ištivirkite mokyklų, draugijų, ukio ratelių, skaityklų. Duokite jauniems žur susirinkti, pasilinksminėti; gražinkite senovę: mūsų padorius kokius, mūsų skaisčius dainas. Ir ištikrųjų tada turėtume kitokią jaunimą. Vaikų ateitis tėvų rankose!“

Apie apyskaitas. „Liet. Ukininke“ (N47) straipsnyje „Machui nuteisus“, užiname šitokią žinią:

„Jau prasidėjus Maccho tarėdymui Tiraspolio-Saratove vyskup Kessler išleisdamas buvo ganytojišką laišką, kuriame sako: „nei vyskupas, nei klebonas neprišalo parakvijoniems apskaitų davinėti, kaip suvartojo bažnyčios turtą. Kaikurių parakvijonių tokių apyskaitų reikalavimas yra priešingas katalikų bažnyčios mokslui“.

Labai įdomus ganytojiškas laiškas. Amerikiečių katalikai iš savo klebonų reikalauja apyskaitų ir tai nesirokuoja priešingu bažnyčios mokslui.

Duma atidaryta liko 15 d. lapkričio 1912 m.; Dumas pirminku išrinktas dvarininkas Rodzianko, nors prieš jį balsavo 150 valdžios šalininkų — dešiniųjų ir nacijonalistų.

Pasirodė „Moksleivis“. Gavome pirmą numerį „Moksleivio“, Amerikos Lietuvių Rymo-Katalikų Moksleivių Susivienijimo organą. Turinys: Nuo redakcijos, draugo Lapelio kalba, kelios eilutės, Katal. Moksleivijos Credo etc.

1912 METAS.

Čia paduodame kadir trumputę peržvalgą darbų, kuriuos SLA. atliko 1912 metais, naujų sumanymų, kilusių tais metais, ir permainingų, įvykusių organizacijoje.

1. Nuo 1 d. liepos įvesta **Pašalpa Ligoje**.

2. Nuo 1 d. liepos permainingta „Tėvynės“ formata iš kniuginio į paprastą laikraštį.

3. Nuo 1 d. liepos, pagal SLA. 27 Seimo nutarimą, įvesta vienoda ir visiems lygi mokesčiai į SLA. lėšų fondą, iš kurio apdengiami visi SLA. reikalai ir leidimas organo. Kiekvienas narys moka po 15c. mėnesyje.

4. Nuo 5 d. liepos pradėta talpinti „Tėvynėje“ **SLA. Istoriją**, kuriai medžiagą surinko p. T. Astramskas, o spaudai apdirbo J. Laukis.

5. Nuo 23 d. rugpjūčio įvesta „Tėvynėje“ skyrius: „**SLA. kuopų gyvenimo**“. Tame skyriuje telpa žinios iš viso kuopų judėjimo: prakalbų, organizatorių veiklumo ir t. p.

6. — 30 rugpjūčio („Tėvynėje“ N35) išnaujo pakelta klausimas apie įsteigimą prie SLA. „**Darbo Biuro**“, apie kurį mąstė SLA. sumanytojai ir įsteigėjai.

7. — 9 d. rugpjūčio mirė SLA. remiamas aušrininkas Jonas Andrius Višteliauskas. Mirė Buenos Aires'e, Argentinoje.

8. — 22 d. rugsėjo Bostone liko suareštuotas SLA. Prezidentas, p. F. Živatkas, už tai, kad Mass. valstijoje aiškino SLA. reikalus.

9. — 4 d. spalio įsteigta „Tėvynėje“ „**Sveikatos Skyrius**“, kurį veda Lietuvių Doktorų Draugija Amerikoje.

10. — 11 d. spalio p. A. Laukevičius prabilo „Tėvynėje“ (N41) apie įsteigimą prie SLA. Centro agentūros pingams siųsti ir laivakortėms pardavinėti.

11. — Nuo 46-to „Tėvynės“ nr., 15 d. lapkričio, talpinama „Tėvynėje“ veikalas „**Darbininko Žodinėlis**“, kurį autorius-vertėjas pavadė SLA. nuosavybei, jai šis panorės jį išleisti atskiroje kniugelėje.

12. — 30-oji SLA. kuopa Seranton, Pa. (žiur. „Tėvynės“ N48) skiria iš savo izdo \$5.00 uždengimui lėšų kovoje su SLA. priešais.

13. — Nuo „Tėvynės“ num. 50-to (13 d. gruodžio) įvedama skyrius „**Gyvasai Reikalas**“, pašvęstas supažindinimui skaitytojų su SLA. Tą skyrių veda vienas „Tėvynės“ bedradarbių, gerai pažįstąs apdraudos dalykus.

14. — SLA. Iždininkas p. J. Skritulskas apsiėmė būti iždininku „**Tautiškosios Ukės**“, kurią d-ras A. K. Rutkauskas sumanė su visuomenės pagalba nupirkti Jovarni Lietuvoje.

15. — 1912 metų pradžioje SLA. išleido L. Tolstojaus kniugelę „**Nuo Degtinės**“.

16. — Išleista brošiurėlė „**Keli žodžiai**“. Joje paduota sutrauka

visų darbų, kuriuos SLA. atliko. Ta brošiurėlė labai daug prigėlbėjo agitacijai už SLA.

17. — Laikė 1912 metų išmokėta 73 pomirtinės apsaugos, — viso \$11.100 (viena — \$300.00). Tai reiškia, kad 1912 m. laikė SLA. sušelpė 73 šeimas, kurias ištiko nelaimė.

Laikė 1912 metų SLA. nariai visuotiniu balsavimu **priėmė Naują Konstituciją** ir nutarė, kad SLA. kuopos rinktų kp organizatorius. Iki šiam laikui 53 kuopos išsirinko sau organizatorius. Tų kuopų organizatoriai darbuojasi pavyzdinčiai.

SLA. reikaluose per 1912 metus laikyta prakalbos daugelyje vietų. Iki 27 seimui beveik jokių pasekmių nebuvo ir nauji sąnariai beveik visai nesirašė. Po seimui prasidėjo tikrasis SLA. atgijimas, ką matysime iš žemiaus paduotų skaitlinių.

Taip:

Susitvėrė 15 kuopų.

Atgijo 5 senos apmirusios kuopos.

Prisirašė 600 naujų narių. Tame skaitliuje:

ant \$1,000 apsaugos —	23
„ 600 „	47
„ 300 „	104
„ 150 „	426

Čion turime pastebėti, kad laikė 1911 metų nesusitvėrė nei viena nauja kuopa, o kai kurios net pakriko ar nusilpnėjo; **naujų narių 1911 m. teprisirašė 73, o šiais 1912 m. — 600!** Dailus ir džiuginas skirtumas!

Nuo 1 d. sausio 1912 metų iki Seimui prisirašė naujų — 95, o nuo Seimo iki 20 d. gruodžio — 505!

Pašalpos Skyrius ir-gi SLA. narių yra remiamas. Taip, išviso prie **Pašalpos Skyriaus prisirašė 616 narių**, — tame skaitliuje 406 nauji, o 210 seni, pirma dar į S. L. A. įsirašę.

Iš šitų skaitlinių matome, kad SLA. augimas dabar yra jau matomas ir užtikrintas. Jai į pusę metų, t. y. nuo Seimo iki dabar, prisirašė 505 nauji nariai, tai atinančiais metais (1913 m.) reikia tikėtis penkis syk didesnio priaugliaus.

Taigi, Gerb. SLA. nariai, pasidžiaugkite isto, kad mūsų brangi organizacija eina gyvyn ir stiprin, subruskite dar gyviau ir ateinančiais 1913 metais dabar esantį SLA. narių skaitlį (6.000) padvigubinkite!

V. K. Račkauskas.

Geležinkelio aukos, ypatingai Suv. Valstijose, yra labai didelės. Geležinkelis „New York—New Hawen and Hartford“ praneša, jog nuo 1 d. sausio 1912 m. ant tos kompanijos linijų užmašta

178 žmonės.

Valdžios nota. Suv. Valstijų prezidentas pasiuntė ultimatumą Meksikai; reikalaujama, kad Meksiko valdžia geriau apsaugotų Suv. Valstijų pavaldinių gyvastį ir turtą, negu dabar laike revoliucijos yra. Jai iki 1 d. sausio 1913 m. nebus tinkamo atsakymo, tai Suv. Valstijos gali susipešti su Meksika.

Taftas mano apsigyventi New Haven'e, kuomet pasitrauks nuo prezidento vietos. Kalbama, buk jis sutikęs būti jurisprudencijos profesorium Yale universitatėje.

Kalėdų prezentai. Nuo 3 d. gruodžio per New Yorko krasą išsiųsta Europon suvirš 3 milijonai dolarių „Christmas“ prezentų.

Mirė Londone Suv. Valstijų ambasadorius Whitelow Reid, žinomas politikas ir diplomatas.

Apie siuntinius. Nuo Naujų Metų Suv. Valstijų krasa (pačta) priimdinės siuntinius, sveriančius ne daugiau kaip 11 sv.; iki šam laikui priimdinėta nesunksnus kaip 4 svarų. Sulig siuntinių didumo reikia prisilaikyti šių taisyklių: ilgį, plotį ir augštį siuntinio sudėjus, neturi būti daugiau kaip 72 colių. Siuntiniams bus pardavinėjami ir tam tikri krasaženkliai.

IS SLA. KUOPŲ GYVENIMO.

Naujai išrinkta organizatoriai šiose SLA. kuopose:
18 kuopa — V. Mažremas,
40 kuopa — Al. Vainoras,
58 kuopa — J. Navičionis,
82 kuopa — J. Puida ir
170 kuopa — J. Bičkunas.

Nauja SLA. kuopa.

20 d. gruodžio burelis lietuvių, gyvenančių Central Brooklynne, N. Y., surengė prakalbas, atsibuvusias p. Millerio salėje. Kalbėjo SLA. sekretorius A. B. Strimaitis ir „Tėvynės“ redaktorius, V. K. Račkauskas. Kalbėjo tik apie SLA. ir apie reikalingumą prie tos organizacijos prisijungti. Pasibaigus kalboms, iš publikos kilo klausimai sulig tulų mūsų visuomenėje įvykusių nesupratimų. Debatatai atsibuvo labai rimtai ir ramiai, ir daugelis dalykų paaiškėjo.

Rods dėlei buvusių tuo pat laiku pamaldų vietinė lietuvių bažnyčioje žmonių medaug tesusirinko, tačiau ir iš to burelio susitvėrė nauja SLA. kuopa iš 10 narių. Čia pat išsirinko valdybą ir sumekėjo mokestis. Valdybon išrinkta: pirmininku Petras Dzikovičius, raštininku — Jonas Laučiškis ir iždininku — Jonas Šlikas.

Linkime naujai kuopelei kuodidžiausio pasisekimo.

So. Chicago, Ill. 74-ta kuopa SLA. 1 d. gruodžio 1912 m. laikė susirinkimą p. P. Aršausko sveatinėje, 8756 Houston av. ir išrinko naują valdybą ateinantiems 1913 metams.

Pirmininkas — Juozas Trijanis, Finansų raštininkas — Petras Šimaitis, Raštininkas — M. Gar-mus, Daktaras — A. K. Rutkauskas, Kasierius — Jonas Medalis, Organizatorius — Petras Šimai-

Mokykloje.

— Jeigu iš septinių degančių žvakių dvi užgesinti, tai kiek liks?

— Dvi.

— Delko — tai?

— Delto, kad penkios sudegs.

Atsisaukimas in Visuo

Gerbiami Viengenciai!

Tautos garbė reikalauja, kad visi lietuviai atjauštų Lietuvos reikalus ir prisidėtų prie mūsų kultūrinių darbų.

Mēs turėjome ir turime prakilnios dvasios lietuvių, kurie noriai pasišvenčia Lietuvos gerovei, bet, deja! Tauta negali iškilti ir tarptautišką paguonodę jeigu mēs leisime keliems ir gyvastis paaukauti, o visi kiti nei piršto nepridėsimie prie mūsų kultūrinių darbų. Visiems tikslai reikia norėti, o mus visų sutartinas noras, bemačiant, bus apčiuopiamas dalykas; lyg Dievo žodis stosis kunu.

Gerbiami Tamstos! Jūs žinote, kokiū būdu yra stengiamas Tautos Namas Vilniuje. Gerai atsime-nate kaip gavo pradžią „Saulės“ Mokytojų Kursai Kaune. Dar neužmiršote kaip Tėvynės Mylėtojų Draugija išleido a. a. Dr. V. Kudirkos raštus. Tai-gi ir Jovaro Ukės steigimą vedama tuomi patim ne-klaidingu keliu.

Kaip matote iš „Visuomenės Balso“, šitas yra grynai kultūrinis reikalas — Ukininkavimo Mokyklos įsteigimas — ir vienkart progos davimas į var-gą patekusiems visuomenės veikėjams garbingai užpelnę pragyvenimą; neleiskime jiems elgėtauti, arba iš bado mirti.

Už darbą atlyginimas tiems, kurie tautai be-dirbdami neteko sveikatos, yra visos tautos reika-las. Tikslai pagalvokime! Nėra kitokio būdo — reikia juos garbingai šelpti.

Turime viltį, kad visi prakilnūs lietuviai pa-gelbės Jovaro ukę įsteigti. Visi, kurie pakels balsą už Jovaro Ukės įvykinimą, atliks savo pareigą taip, kaip prideda tikriems Lietuvos vaikams.

Tikimės, kad neatsiras draugijos, kurios at-sisakytų nuo šito švento darbo. Jovaro Ukės Stei-gimo Iždininkas, p. J. Skritulskas, pagarsius „Tė-vynėje“ visų aukavusiųjų vardus ir pavardes ir kiek kas aukavo. Pavieniai asmenys (ypatos), au-kavusieji nemažiau kaip vieną dolarij, ir draugijos paskyrusios tam tikslui penkis (\$5.00) dolarius ar daugiau, bus vadinamos įsteigėjais. Draugijos ar kuopos, davusios dvidešimt penkis (\$25.00) dola-rius ar daugiau, ir asmenys aukavusie dešimt (\$10) dolarių ar daugiau bus pažymėti skyriumi kaip **labdariai**. Įsteigėjų ir Labdarių vardai ir pavardės ir kuopų ar draugijų vardai bus surašyti amžino at-minimo knygono. Toji garbės kniga bus patalpin-ta Lietuvių Mokslo Draugijos (Vilniuje) globoje esančiame tautiškaime knygnyne.

Laikas nuo laiko, Jovaro ukės steigimo Komi-tetas pagarsins „Tėvynėje“ reikalo bėgi.

Su pagarba,

Jovaro Ukės Steigimo Komitetas.

Visuomenės Balsas.

Štai kaip rašo prakilnūs lietuviai apie Jovaro Ukės steigimą:

1. — Ponas Jonas Skinderis iš Clinton, Ind. 17 d. Rugsėjo, 1912, rašo: „...mūsų tautiečio Jovaro reikale širdingai pritariu Jovarui nelaimingame pa-dėjime esant, tik nesakau žodžiu, ale dolariu, ba jei dusaučia, o nieko neaukaučia, tai bučiau lygus tiems, kurie šaukia-rėkia, o nieko gero neveikia“.

2. — Ponas Ad. J. Jurkūnas iš Waterbury, Conn. rašo: „...širdingai pritariu kas link Jovaro Ukės nupirkimo. Aukausiu pagal savo išgalėjimą. Labai mylėčia, kad šitas užmanymas invykty“.

3. — Lietuvių Mokslo Draugija, Vilnius, Ly-dos gatvė No. 7, 15/25 Rugsėjo, 1912 m.

Į Dr. Antaną Rutkauską,
Chicago, Ill.
Gerbiamasis Tamsta!

Tamstos sumanymas delei Jovaro sušelpimo bu-vo Komitete svarstytas. Jisai visiems atrodė sim-patišku, bet M. Draugija, deja, negali nieku prie to dalyko prisidėti neturėdama tam dalykui reikalin-gų pinigų...

Su pagarba,

Basanavičius.

4. — Dr. J. J. Kaškaucius, iš Newark, N. J. į Dr. A. K. Rutkauską rašė: „...Labai ačiu Tamistai už laiškus, ypač už teisingus nurodymus Jovaro šel-pimo klausime. Taip, apsvartęs visapusiškai, su-tinku su Tamistos užmanymu ir mintimis. Paties Jovaro laiškas labai vaizdžiai patvirtina, kad ir jis patsai mėgia, myli ukininkauti ir tur but, ukininkau-damas jaustųs geresniai ir poetiškesnį turėtų upą, negu kokiam miesto kampe pasodintas. Kaip ir lyg šioliai, beukininkaudamas Jovaras atras gana laiko poezijos darbams. Kitas dalykas—keblumas tą ukę nupirkti ir intaisyti — visgi nesustabdys, man-ding, Tamistos gražas ir uždango užmanymo. Ir aš esu dabar Tamistos idejos ir planų pritarėjas“...

5. — „Tėvynės“ Redakcija „Peržvalgoje“ 37 No. 1912 trumpai atkartoja visą Jovaro Ukės steigi-mą sekančiais žodžiais: „...už suaukautus pinigų nupirkti ukę ir pavesti ją varge esančiam veikėjui ar rašytojui. Tokiam ukyje gyvendamas kaip sava-me, jisai turėtų pamokinti ukininkauti apielinkės

gyventojus. Tokis ukis būtų visuomenės savastis ir vienam ją apleidus, pėreitų į kito rankas. Gražus ir prakilnus sumanymas. Tokio ukio įsteigimas būtų labai mums pageidaujamas, nesa jau laikas mu-sų visuomenei pradėti atlyginti saviems darbinin-kams, netekusiems sveikatos bedirbant visuomenei“.

6. — Ponas Jonas Charžauskas „Aušros Vartų“ Choro ir Lietuviškos mokyklos mokytojas „Lietu-voš“ N38 šitaip rašo:

„No 36 „Lietuvos“, straipsnyje „Jovarui užno-jauta“, p. R. išdėstęs silpnąsias paprastojo šelpimo puses, padavė labai, mano nuomone, puikų sumany-mą, būtent: surinkti kelis tukstančius dolarių, nu-pirkti sklypą žemės, aprūpinti jį reikalingu pavyz-dingam vedimui ukės inventoriumi ir tą Lietuvos visuomenei turtą (kaipo fondą šelpimui užsitarna-vusių visuomenės veikėjų, reikalaujančių paramos) pavesti Jovarui iki gyvos galvos.

Tas sumanymas, mano nuomone, yra vienas iš prakilniausių... Jaigu mēs butume pasirūpi-nę tuomi pirmiais, kuomet visa eilė badaujančių mūsų gabių vyrų be laiko žengė į kapus, tai šiandien Jovaras jau būtų aprūpintas. Todėl, ši dalyką įvykinti, jai, sakysime, nesusėlsime pagarbiu būdu Jovarą, tai tikrai, ateityje sušelsime tą, ku-ris nūnai dar nēr mums žinomas. Taigi remkime užmanymą! Dirbkime!“

7. — „Lietuva“ N43, straipsnyje: „Dar sykį Jovaro Ukės Reikaluose“ tarp kit-ko rašo: „Jova-ras kaip buvo ir bus liaudies mėltojas ir tautos darbininkas. Musų-gi sudėti pinigai ne bus Jova-rui auka, bet musų pačių amžinas turtas. To turto, taip sakant, nuosimėniais maitinsis užsitarnavęs tau-tos darbininkas; dabar — Jovaras, — po jo mirties — kas kitas.

8. — „Vienybės Lietuvninkų“ N37, 1912 m., straipsnyje: „Žodis į Kiltos Dvasios Lietuvių“, tarp kit-ko parašyta: „Visi Jovaro pritarėjai yra vienkart ir Lietuvos garbės apgynėjai. Ir šį kar-tą, taip kaip per pereitus penkis šimtus metų, li-kimo lemta, kad tosios garbės apgynėjais pasirodė tik prastuoliai. Taigi, drąsiau be abejonės, baimės prie darbo doriško draugai“. Tikrai laimėsime! Rems mūsų žmonės vien dėl laimės, kokią duod“ ge-ri darbai!...

„Mēs parupinkime jam garbingą darbą ir pa-kviesim jį (Jovarą) mumiams garbingai dirbti ir už tą darbą duokime atsakantį pragyvenimą.

Kurie iš gerbiamųjų skaitytojų esate skaitę Jo-varo „Atsiliepiamą“ („V. L.“ N12. 1912 m.), tie ge-rai atsimena jo išsitarimą, kad jisai moka pavyzdin-gai ukininkauti ir kad tikslai tą darbą tegali pride-nčiai atlikti!...

Taigi mēs nupirkime ukę ne Jovarui, bet pasis sau, tai yra Lietuvii Tautai, per tarpininkystę „Lietu-vių Mokslo Draugijos Vilniuje“, ir į tą ukę pa-kviesime Jovarą už uktverį (gaspadorių), kad jis iš tosios ukės padarytų dėl aplinkinių kaimynų pa-vyzdingą ukininkavimo mokyklą. Už jojo viso gy-venimo pasišventimą vienam tikslui jam bus leista joje (ukėje) gyventi ir ją valdyti kaip savo, kol gyvas, bet jam mirus, ukę, kaipio tautos turtas, vėl bus pavesta kitam viešam tautiškam darbininkui, — idant toji ukę visuomet būtų ukininkavimo mokyk-la...“

(Užbaiga bus.)

Sveikatos Skyrius.

Visokiuose sveikatos klausimuose kreipkitės į Liet. Doktorų Dr-ją jos pirmininko adresu: Dr. A. K. Rutkauskas, 2338 So. Leavitt Str., Chicago, Ill.

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI.

Ponas J. Degutis (1229 Mautena Court) Chica-go, Ill, klausia:

Klausimas: — Kaip galima išgydyti kojų pra-kaitavimą ir dvokimą?

Atsakymas: — Jeigu kojų (ar kitokios kuno da-lies) prakaitavimas paeina nuo dirksnių (nervų) kiršinimo ir tt. tai joki vaistai neprasals kojų (ar kokios kitos kuno dalies) prakaitavimo toliai, ko-liai dirksnių kiršinimas nebus prašalintas. Jaigu-gi prakaitavimą padaro odon insigavę taip vadinami mikro-organizmai (akia nematomi), tai geriausias gydymas yra tų negeistinių svečių išnakinimas. Tą gali atlikti kiekvienas daktaras.

Abelinas sveikatos pagerinimas: vengiamas su-siarzinimų ir visokių dvasiškų susiurpinimų; ne-valgymas ant taukų keptos mėsos ir kiaušinių ir šiaip susilaikymas nuo gausingo mėsos valgymo; ne-sinaudojimas alumi, vynu, degtine ir tabakos ruku-nikotina; gerai jai kojos dažnai mirkinamos suria-me vandenyje. Kai kuriems pagelbsti nėnešioji-mas kurpių nuolatos. Reikia nešioti dvi ar tris po-ras vienkart, t. y. kasdien mainyti vis naują porą — kitos dvi poros prieš saulę džiuista per dvi dieni.

Į kurpes ir į autus (pančekas) barstoma borak-sas, borinė rugštis, sumalta kreida su alunu ir kitais vaistais.

Patartina pasiteirauti su sąžinišku daktaru.

L. D. D. A. Rašto Komitetas.

SLA. ISTORIJA.

(Tąsa).

nybė“, pasidavusi jo intekmei, daro tą patį, gaidžia Su-sivienijimui pražuties. Šitas jam taip yra aišku, kad jis nemato net reikalo tą faktais parodyti. Bet isiesiog eina toliaus, sakydamas, kad jis „tokios tendencijos, kaipo ka-talikiškas kuningas“, negalys sutikti.

Iš šalies klausydamas šitų jo žodžių, galėtum ma-nyti, kad jis gal manė tą, ką jis sakė. Bet ištikrųjų taip nebuvo. Viena jis buvo perdaug nupuolusiu žmogum, kad to galėtų pats neausti. Jo kuningiškumas, kurį jis bai-mijosi suteršti laikraščio pakraipa, buvo kuningystei tik juoda, neišdildoma dėme. Žmogus, kuris nesidrovėjo girtuoklianti per naktis su visokiais šaldrais, su jais peš-tis ir paskui po teismus tasytis su apdaužytais poakiais; kuris žagė moteris prie kiekvienos progos ir katalikų bažnyčios šventinybes pardavinėjo žmonėms kaip kiek-vieną perkamą daigtą — tik daug augštesne kaina, — netik kuningu, bet ir doru žmogumi negalėjo vadintis.

Antra, „Vienybė“ nebuvo tokiu laikraščiu, kuriuo geras kuningas galėjo piktintis jau delto, kad ją atsto-vavo kun. Burba, kuriam, kaipio kuningui, vargiai bega-lima ką užmesti.

iebgsveain btbtfwyopiyaftmtfawoyipnfamtetfayoypi

Taigi šitokis Juodišias laiške nusakymas galėjo tik juokus klausantiems padaryti. Bet seimininkai, klau-sydami šitų jo žaunų, matyt, nesijuokė, o jai ir juokės, ar pyko, tai nevisi, nes tarp jų buvo ir jo šalininkai, ku-rių doros supratimas, gal nebuvo augštesniu kaip jo. Vie-nok jo visas tas ilgas rašinys įspudžio į klausytojus ne-padarė ir jie išklause jo užsiėmė kitais reikalais.

Pabaigus laiškus skaityti seimininkai ėmėsi rink-ti seimui viršininkus. Bet čia ir prasidėjo ta audra, kuri apvalė Susivienijimą nuo lenkininkų intekmės. Seime dalyvavo dvylika delegatų, kurių tik šeši buvo Susivieni-jimo nariais, kiti gi šeši prie Susivienijimo nepriklausė. Visi delegatai dalinosi į dvi partijas: į tautiečius-pirm-eivius ir lenkininkus-atgaleivius; bet kiekvienas jų tu-rėjo dar savą apmūdą ir laukė tik progos ant savo prie-šo tulžį išlieti.

Taigi Seimo viršininkų rinkimo klausimui parė-jus apšnekon, Plymoutho draugijos delegatas, Juozas Paukštis, savo draugijos įsakymu reikalavo, kad virši-ninkai būtų renkami tik iš Susivienijimo narių tarpo; pirmininkas-gi T. Butkevičius jam priešinosi, sakya-damas, kad viršininkus tik iš Susivienijimo narių tarpo iš-rinkus, jie gali niekam netikti, gali nieko neišmanyti.

Vieniems delegatams pritariant Paukščiui, ki-tiems pritariant Butkevičiui, ginčas iškilo tarp visų, ku-ris pasibaigė tuo, kad likosi pripažinta tinkamu dalyvau-ti visiems, kurių vardai yra užrašyti per seimą.

Po šito ginčo į seimo viršininkus buvo išrinktais:

Sil. Paukštis, pirmininku,

Vin. Vročinskas, raštininku,

Juozas Miliauckas, maršalka.

Kningų peržiūrėjimui: kn. A. Burba, kn. P. Ab-romaitis ir A. Danisevičius.

Išrinktoji seimo vyriausybė pradėjo savo darbą įnešimų klausimu. Juozas Paukštis, pasiremdamas sa-vo draugijos reikalavimais, gavęs balsą, sakė, kad ketvir-tame seime taisytoji konstitucija reikia visai atmesti, o į jos vietą parupinti naują, kadangi pereito seimo pa-taisymus ir visą konstitucijos rankraštį Rektoriūs nusi-vežęs New Yorkan taisyti, jos netik nepataisė, bet nei seiman neprisiuntė.

Šitas Paukščio įnešimas buvo priimtu ir di-
Vaidai. džiuna balsų nutarta parupinti naują kon-stituciją. Bet vos spėjus pačios konstituci-jos reikalus paliesti, seimininkams pritruko kantrybės juos šaltai apkalbėti ir vaidų liepsna išsiveržė iš jų kru-tinių. Juozas Paukštis, užvedęs kalbą negalėjo išsilenk-ti neužkabines Centro Valdybos, versdamas ant jos visą kaltę už penkių metų Susivienijimo nykėsį. Jo akyse visame buvo kaltais Susivienijimo Rektoriūs suirmi-ninku, kuriems rūpėjo ne lietuvių gerovė, tik pardavi-mas jų lenkams. Šitą savo nuomonę rėmė raštu, atspaus-tu laikraštje „Gazeta z Nanticoke“, num. 4, 1809 m.)*

Taigi Susivienijimo silpnumo priežastis jam buvo tame, kad Susuvienijimas buvo neatsakančiose rankose. Centro Valdyba, išskyrus vieną kasininką, nebuvo Su-sivienijimo nariais ir jai Susivienijimo reikalai nerupė-jo; todėl Susivienijimą iki tolai palaikė tik dvi draugi-jos: plymouthiškė ir hazletoniškė.

Toliaus jis aiškino, kad kun. Juodišius, pats isto-lo nuo Susivienijimo reikalų lakydamas, juos vesti pa-vedė Bačkauskui, kurs seniaus iš Susivienijimo idėjos begėdiškai juokės ir sakė, kad „tikslai vyras su pačia te-gali susivienyti“.

Parodęs tokią Centro Valdybos nesirupinimą Susi-vienijimo reikalais, jis reikalavo Susivienijiman įvesti geresnę tvarką. Bet čia pasirodė, kad jau nuosakumo truksta. Vietoje ką pareikšti, kaip tą geresnę tvarką įvedus, jis apie ją užsiminė, griebėsi ko kito, kas, matyt, jam pačiam prie širdies gulėjo, — skubinosi pakišti Sei-mui savo sumanymą už sumokėtus į nepajudinamą kasą pinigų išleisti kokią naudingą kningą, kad jų nelaikyti be naudos, pas kokį ten žydėlį Morgensteina, kuris dar galys su jais kur į Kanadą išdumti.

(T. b.)

L. Tolstoj.
VAIKAMS SKAITYMĖLIAI.(Tinka ir suaugusiems.)
Apie tinginiavimą.

Susėdę ant verandos geria arbatą šeimyninkas, šeimyninkė, dukterė ir šešių metų Vladukas. Paaukę vaiką žaidžia kėme. Prieina jaunas elgėta.

Šeimyninkas (į elgėtą). Ko nori?

Elgėta (nusilenkdamas). Žinoma ko. Pasigailėkite bedarbio. Puspikis ir alkanas esu. Maskvoje buvau, dabar namo einu.

Suselpkite biedną žmogų.

Šeimyninkas. O delko tu biednas?

Elgėta. Suprantama delko, — vargo delei.

Šeimyninkas. Dirbtumei, tai ir nebūtum biednas.

Elgėta. Aš labai norėčiau dirbti, bet negaunu darbo. Viską uždarė.

Šeimyninkas. Kiti dirba, — o tu darbo negauni?

Elgėta. Tikėkite, pone, aš linksmas bučiau, jai galėčiau dirbti, — niekas neima. Pasigailėkite, jau antra diena nevalgęs...

Šeimyninkas (žiuri į savo mašnelę. Į pačią). „Avez — vous de la petite monnaie? Je n'ai que des assignats“.

(Ar turi smulkių? Pas mane vien popieriniai.)

Šeimyninkė (į Vladuką). Eik, gudruoli, mano kambarin, ant stalo prie lovos rasi mašnelę — paimk ir atnešk.

Vladukas (negirdi ką motyna sako, žiuri akis įsmeigęs į elgėtą).

Šeimyninkė. Vladyti, ar girdi? (Tempia jį už rankovės.) Vladyti!

Vladukas. Ką, mama? (Šeimyninkė atkartoja, ką sakė pirma, kur eiti ir ką atnešti.)

Vladukas (pašoka). Tuojau! (Atsigrįžęs vis žiuri į elgėtą, eina.)

Šeimyninkė (į elgėtą). Palauk, tuojau! (Elgėta paeina į šalį.) (Į savo pačią francūziškai.)

Net baisu, kiek jų vaikšto be darbo. Tai vis tinginiai!

Šeimyninkė. Bet vis gaila, jai jis alkanas.

Šeimyninkas. O, meluoja...

Šeimyninkė. Sako, kad lyginai taip esą užsienyje... Skačiau, New York'e apie šimtus tukstančių vaikšto be darbo. Ar nori daugiau arbatos?

Šeimyninkas. Įpilk, bet ne stiprios. (Užsiruko. Tyla. Elgėta žiuri į juos, kraipo galvą ir kosti, maloniai norėdamas apie save priminti. Vladukas atbėga su mašna, akimis įsmeigęs į elgėtą, paduoda motynai mašną ir labai žiuri į elgėtą.)

Šeimyninkas (išima iš mašnos dešimtuką). Tai štai, kaip čia tave — paimk!

Elgėta (nusiima keptuvę, nusilenkia ir ima piningą). Ačiū, ačiū ir už tai ačiū. Ačiū labiausiai už tai, kad pasigailėjote vargšo.

Šeimyninkė. Gaila man, kad ne-nori dirbti. Jai dirbtumei, — tai nebūtum biednas. Kas dirba — tas nėra biednas.

Elgėta (gavęs piningą, užsideda keptuvę ir atsigrižęs sako): Tas teisybė, nuo darbo busi ne turtuolis, bet kupruolis. (Eina.)

Vladukas. Ką jį pasakė?

Šeimyninkė. Et, jis pasakė savo tą kvailą chamišką patarlę, kad nuo darbo busi neturtuolis, bet kupruolis.

Vladukas. Ką tai reiškia?

Šeimyninkas. O, tai, kad buk nuo darbo nepraturtėsi, bet kupron susimesi...

Vladukas. Ar tai neteisybė?

Šeimyninkas. Suprantama, neteisybė. Tie, kurie, kaip tas, nedirba, o tik valkiojasi — jie yra biedni. Turtingi būna tie, kurie dirba.

Vladukas. O kodėl mės nedirbame, o turtingi esame?

Šeimyninkas (juokiasi). O iš kur tu žinai, kad tėvas nedirba?

Vladukas. Aš nežinau, bet mės labai turtingi, tai turėtume labai daug dirbti. O ar tu taip daug dirbi?

Šeimyninkas. Darbas darbui nelygus. Gal mano darbas toks, kad jį ne kiekvienas gali dirbti.

Vladukas. O kokias gi tavo darbas?

Šeimyninkas. Mano darbas toksai: visus turiu pavalgydinti, apvilkti, mokinti...

Vladukas. Jis ir gi... Kodėl jį turi vaikščioti toks nuskuręs, o mės taip...

Šeimyninkas (juokiasi). Tai man apsigimęs socialistas!

Šei—kė. Sakoma: „Ein Namr kann mehr fragen, als tausend Weisen antworten“.

(Vienas mulkis gali užduoti tokius klausimus, kad ir tukstančiai gudruolių neatsakys).

Reikėtų pasakyti: „ein kind“, — reiškia: ne mulkis, bet vaikas!

Vertė Mariutė.

LAISKAS Į „TĖVYNĖS“
REDAKCIJĄ.

Mės, žemiau pasirašę, sveikiname savo Gerb. Draugus ir pažįstamus Naujų, 1913 Metų sulaukus. Vietoj siuntinėjimo pasveikinimų, kaip tai paprasta daryti, aukojame, pagal savo išgalę, Jovaro Ukės pirkimo reikalams.

J. J. Paukštis, Pr. Bajoras, V. K. Račkauskas, J. K. Miliauskas, Fr. Masulevičius, K. Brazys, Fel. Laurinaitis, J. Gedminas, A. B. Strimaitis, A. Kundrota, Juozas Augunas, J. Globis, J. Ambroziejus, Jurgis Žingžda, Bežemis, And. Martus ir Br. Kalikauskas.

Aukota:

Pr. Bajoras — \$5.00.

J. J. Paukštis, K. Brazys, V. K. Račkauskas, Fr. Masulevičius, J. K. Miliauskas, Fel. Laurinaitis, A. B. Strimaitis, Juozas Augunas, Juozas Ambroziejus, Jurgis Žingžda, And. M. Martus, J. Gedminas, A. Kundrota ir Pet. Bežemis — po \$1.00.

J. Globis ir Br. Kalikauskas — po 50 centų.

Viso ... \$20.00.

Piningus priėmė „Tėvynės“ redakcija.

LAISKAS Į REDAKCIJĄ.

„Laisvė“ iš mano privatiško jos redaktoriui laiško pasidarė sau straipsnį „X—spinduliai“, kurį atspausdino savo numeryje 102. Taip pasielgė su mano laišku be jokio manęs užklausoimo ir be jokio mano daleidimo ir savarankiškai padėjo po juo mano vardą. Bet kas blogiausiai — tai „Laisvė“ pati prie mano laiško, mano vardu, prirašė šį didelį absurdą:

„Su pagalba X—spindulių nu-fotografuoja žmogaus kuno vidų ir tuomet aiškiai pamato, kas ten yra ir kokia kuno dalis genda“, ir tt.

Taip kalba apie X—spindulius tik „stebuklingi“ daktarai, „medikališkos klinikos“, na, ir tie, kurie nieko nežino apie X—spindulius.

„Laisvės“ redaktoriui, norėdamas gauti nuo manęs informaciją apie X—spindulius, man rašė:

„Malonus Drauge, bukite taip geras, atsakyti ant šio klausimo: „Kas tai yra X—spinduliai“? Jis nei puse žodžio neužsiminė, kad

tai ketina įdėti į „Laisvę“ mano vardu. Aš atsakiau trumpai, ap-lamai, suteikdamas jam ypatingas informacijas. Po savo atsakymo suvis nepadėjau savo vardo.

Man rodos, „Laisvė“ turėtų su-prast, kad tai labai nepadoru iš privatiško keno-nors laiško, be jo autoriaus leidimo, padaryti straipsnį ir da autoriaus vardu prirašyti nonsensų (apart kai-kurių ma-žesnių išskraipymų). „Laisvės“ pasielgimą skaitau už didelį manęs apšmeižimą.

Kazys Vidikas.

ŠIS BEI TAS.

200 milijonų degtųjų per dieną. Didžiausius pasaulyje degtųjų fabrikas — tai „Vulkan“, mieste Tihadom, Švedijoje. Tame fabri-ke dirba 3.300 žmonių su pagalba 3000 elektrinių mašinų. Kas metai sunaudojama 600 tukstančių ke-turkampių pėdų medžio ir kas-diena padaroma 200 milijonų degtųjų, kurie sutalpinama į 900 tukstančių dėžučių.

Didžiausie pasaulyje mušiai. Nuo pradžios 19-tojo iki pradžios 20-tojo amžiaus šitie mušiai buvo didžiausie:

Dalyvavo tukst. sužeistų ir už-muštų tukst.

Austrelitz, 2 XII, 1805, 70 12

francūzų 84 26

Eylau, 8 II, 1807, 85 30

prūsų 75 25

Wagram, 6 VII, 1809, 150 16

francūzų 140 23

Borodino, 7 IX, 1812, 220 40

francūzų 220 40

Leipzig, 16—19 X, 1813, 240 35

rusų, prūsų ir austrijokų 160 45

Waterloo, 18 VI, 1815, 122 23

Suvienytų tautų 71 29

Gravelotte, 18 VIII, 1870, 270 25

francūzų 126 19

Sedan'as, 1 IX, 1870, 190 13

francūzų 124 14

Antietam, 16—17 IX, 1862, 75 12½

federalai 40 11

konfederatai 82 17½

federalai 73 15½

Shah, 10—18 X, 1904, 250 60

rusai 230 16

Mukden'as, 24 II—10 III, 1905, 350 125

rusai 400 50

Čia parokuota tik tai 12 didžiausių mušių. Juose dalyvavo 3 milijonai 877 tukstančiai žmonių. Užmuštų ir sužeistų tuose mušiuose krito 717 tukstančių ir 500 nelaimingų kareivių, kurie, iš didesnės dalies, liejo kraują patis nežinodami, kam ir už ką.

Ar gorsetai kenkia sveikatai? Pamėgdžiojimas visokių madų taip toli yra nuėjęs, kad daugelis ir mūsų lietuvių, vos tik išli-pa iš laivo, tuoj pasirupina persi-ginaužti gorsetais, prisikišti į plaukus visokių kudlių, o kai ku-rios net ir veidus „maliovoja“. Ir jos neatsižvelgia į tai, kad to-ki beždionkavimas netik nėra gražus, bet ir sveikatai yra pavojingas. Štai kas atsitiko vienam vyrui su gorsetu. Tulas Jos. H. Pennells, aktorius, lošė teatre mo-ters rolę; kad tikrai panešėti mo-tere, jis susiveržė gorsetu ir tai taip netikusiai atsiliepė ant jo or-ganizmo, o ypatingai ant inkstų, kad pargriuvo ant scenos ir kaip bematant numirė. Tai kiek be-protiškų kančių pakelia nelai-

mingos moteris ir merginos, ku-rios varžosi gorsetu! O ištikrųjų mergina ir moteris yra daug dai-lesnė, jai jos liemens nesugadina šarvai-gorsetas.

Juokai ne vietoje. New Yorke ant laivo „Eugenia“ susirinko ar-ti 700 graikų, keliavusių į savo tė-vynę, kad stoti karėn prieš tur-kus. Vienas jų, tulas Alkybiades Herkules Pappaloussa, norėjo pa-sijuokti iš savo draugų ir to dė-lei persirengė į turko rubus, išėjo iš savo kajutos ir sušuko, susto-jęs arti graikų burio: „Tegyvuoja Turkijos sultanas!“ Graikams pasirodė, kad tai tikras turkas ty-čiojasi iš jų, tad puolė ant Pappo-loussos ir taip jį sumušė, kad net kelis šonkaulius įlenkė. Tai tik-rai „patriotiškas“ savo draugo pasveikinimas!

Serbų patrijotizmas. Amerikoje gyvena nemaža serbų. Štai nesė-nai Philadelphiaje, „Amster-dam“ teatre, buvo politiškas ser-bų mitingas, kuriame svarstyta dabartinis Serbijos padėjimas. Susirinkimo pirmsėdžiu buvo „Co-lumbia“ universiteto profesorius, serbas, Pupin'as. Jis ragino ser-bus aukauti tėvynei, kuri dabar kariauja su Turkija ir pats čia pat paaukavo 10 tukstančių dola-rių. Po tam iš publikos išėjo ne-bejaunas jau žmogus ir šitaip at-liepė į publiką: „Esmi Milan Iwa-nowicz. Atkeliavau čion iš savo far-mos Montana valstijoje, kad pa-sikalbėti su viengėnėmis ser-bais ir padėti ant tėvynės aukuro savo dalelę. Su tikru džiaugsmu važiuočiau tėvynėn, tik negaliu, nes turin čia pačią, vaikus ir ukį. Amerikon atkeliavau pirm 7 mė-tų. Sunkiai dirbdamas sutaupi-nau septynis tukstančius dolarių. Iš tų penkis tukstančius atsive-žiau su savim. Šito susirinkimo išdininkui atiduodu viso savo gy-venimo sutaupytus skatikus; afi-duočiau ir gyvastį, jai bučiau liuosas“. Tai taręs senas serbas padėjo ant stalo penkis tukstan-čius dolarių, pavesdamas juos ka-rei už tėvynės išsiluosavimą.

Ar daug tokių kiltadvasių lie-tuvių atsirastų? O tokių, kurie savo piningus palieka misijoms tarp Afrikos negrų, yra lietuvių tarpe (neseniai miręs Kanno ka-nauninkas Kerpauskas).

Kokius mokslus išeina ameri-kiečiai. Suvienytų Valstijų Ap-švietos Biuro (Bureau of Educa-tion) surinko statistikas nuo 1696 iki 1900 m. sulig to, kokius moks-lus ėjo amerikiečių jaunuomenė. Taip iš 1000 žmonių, baigusių augštesniosius mokslus, apsi-rinko sau už profesiją: nuo 1696 iki 1700 m.: kuningavimą — 656, advokaturą — 16, daktarystę — 31, mokytojavimą — 47, vertel-gystę — 16, viešąją tarnystę (pu-blic service) — 94; nuo 1796 iki 1800 m.: kuningavimą — 214, advokaturą — 305, daktarystę — 84, mokytojavimą — 57, vertel-gystę — 56, viešąją tarnystę — 11. Nuo 1896 iki 1900 m.: kunin-gavimą — 59, advokaturą — 156, daktarystę — 66, mokytojavimą — 267, vertelgystę — 188, vieš-ąją tarnystę — 10.

KUOPŲ SUSIRINKIMAI.

74-ta kuopa SLA. perkeitė susirinki-mų laiką: kitais metais laikys susirin-kimus miesto daržo svetainėje, po var-du Bessemer Park, tai yra ant 89-tos gatvės ir Muskegan ave.

Visus SLA. 74-tos kuopos narius kviečiame atsilankyti į naują svetai-nę Bessemer Parke, kur susirinkimas atsisbus 5 d. sausio, 1913 metų, 2 val. po pusdieniui. Malonėkit atsivesti ir naujų draugų.

Užprašo rašt. M. Garmus.

Wilmerding, Pa. 42 kp. SLA. su-sirinkimas bus 29 d. gruodžio 1912 m. 2 val. po pietų, S. L. Dr. svetainėje. Malonėkite visi nariai pribūt, nes bus

rinkimas komiteto ir taip turime daug reikalų. Nauji nariai, katrie norit pri-sirašyti, pareikalaukit blankų nuo or-ganizatoriaus, B. Kondratavičiaus, ar-ba sekretoriaus.

Sekrt. J. Baliunas.

SLA. 12-ta kuopa laikys metinį ba-lių 31 dieną gruodžio ant L. Krutulio Halės. Užprašom visus narius 12-tos kuopos iš Nanticoke ir aplinkinės į šį puikų pasilinksminimą. Prasidės 7 valandą vakare ir trauksis iki vė-lybai nakčiai. Tikėtas vyrams 15c., moterims ir merginoms — dykai.

12-tos kp. Sekr. F. G. Kupstas.

Septintas iškilmingas vakaras pa-renktas per storonę Draugystės Mei-lės Lietuvių Amerikoje, atsisbus utarnin-ko vakare, 31 d. gruodžio (Dec.) 1912 Fraiheits Turner Svetainėje, po No. 3419 to 3421 So. Halsted str., Chicago, Ill. Užprašom visus lietuvių ir lie-tuvaites be skirtumo, kaip senus, taip ir jaunus, nes kiekvienas galės links-mai senus metus užbaigti ir naujus su-laukti.

Užprašo KOMITETAS.

ATSISAUKIMAS.

Aš, biedina moteriškė su penketu mažų vaikelių atsišaukiu į SLA. ger-liamus narius, prašydama šiekios-to kio pašalpos, nes mano vyras jau tre-ti metai kaip yra varginamas džiovos ir nebegali visai uždirbti duonos mums nei sau. Dabar nustojo proto ir liko atiduotas į beprotnamį, o man ir vai-

p. J. L. Rudzinskis. — Piningus pri-davė SLA. knyginiui. Lietuvos laik-raščių tamtai išsiųsti negalime, nes turime jų tik po 1 egz. Reikalavimai adresai yra šitie: „Lietuvos Žinios“ ir „Lietuvos Ukininkas“ — Vilnius, Se-mionovskaja, No. 10, Russia; „Šaltis-nis“ — Seinai, Suv. gub., Russia; „Keleivis“ — 28 Broadway, So. Bos-ton, Mass.; „Kova“ — 1815 E. Meye-mensing Ave., Philadelphia, Pa.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

LAIPSNIAI

Amžis 1-mas 2-ras 3-čias 4-tas

Nuo 18 iki 30 \$2.50 \$3.50 \$4.50 \$5.50

30 „ 35 3.00 4.00 5.00 6.00

35 „ 40 4.00 5.00 6.00 7.00

40 „ 45 5.00 6.00 — —

45 „ 50 6.00 7.00 — —

Norinti prigulėti prie pašalpos skyriaus būtinai turi prigulėti bent prie vie-no apsangos skyriaus, visi mokesčiai ir abudu skyrių turi būt mokami vienu kartu pilnai už visą mėnesį ar daugiau.

Reikalaudami daugiau informacijų kreipkitės pas kuopų viršininkus arba pas Centro Sekretorių, paduodami savo pilną adresą.

S.L.A. Centro Sekretorius.

A. B. STRIMAITIS

307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

14 metų senas laikraštis

KATALIKAS

Išeina kas Ketverga, Chicago, Ill.

Laikraštis „Katalikas“ 12-kos puslapių, didžiausio for-mato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus ge-riausių raštininkų ir visuomet telpa visokių žinių iš Didžio-sios Lietuvos, Prūsų arba Mažosios Lietuvos, Amerikos ir abelnai iš viso pasviečio.

„Kataliko“ prenumerata Suvienytose Valstijose Šiauri-nės Amerikos:

Metams \$2.00, pusei metų \$1.00

Kanadoj ir Meksike:—

Metams \$3.00, pusei metų \$1.50

Rosijoje, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse:

Metams \$3.00, pusei metų \$1.50

Užsirašyti „Kataliką“ galima kiekviename laike.

Užsirašant „Kataliką“ reikia drauge ir prenumeratą sių-siti per pašto Money Orderj arba piningų registruotam laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

J. M. TANANEVICZIA

3249-53 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Rašykite tuojau, o gausite vieną „Kataliko“ numerį ant pažiuos veltui.

TEISINGIAUSIA AGENTURA

K. Jurgeliunas

233 Broadway So. Boston, Mass.

